

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně, rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Rezka a soudců JUDr. Ladislava Pavlíčka a JUDr. Karla Šabaty, PhD., ve věci

žalobce: **P. B.**, narozený dne XXXXX
bytem č. p. XXXXX
zastoupený advokátem Mgr. Markem Davidem
sídlem Lešetín IV 777, 760 01 Zlín

proti
žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2

o 115.150 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 5. 1. 2021, č. j. 6 C 177/2020-61,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně **se ve výroku I. mění** takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 50.150 Kč s 10 % ročním úrokem z prodlení z částky 50.150 Kč od 18. 6. 2020 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku.

Žaloba žalobce se zamítá v části, v níž se žalobce domáhal, aby mu žalovaný zaplatil 32.754 Kč s 10 % ročním úrokem z prodlení od 18. 6. 2020 do zaplacení z částky 32.754 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 21.426,20 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 5. 1. 2021, č. j. 6C 177/2020-61, bylo rozhodnuto, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 82.724 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I.), žaloba se zamítá v části, v níž se žalobce domáhal po žalovaném částky 32.426 Kč (výrok II.), žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 25.705 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce (výrok III.).
2. Své rozhodnutí odůvodnil soud I. stupně v podstatných částech tím, že předmětem řízení je nárok žalobce na zaplacení odškodnění podle zákona č. 82/1998 Sb. za nepřiměřenou délku řízení vedeného u Okresního soudu v Uherském Hradišti pod sp. zn. 7C 10/2007. Žalobce svůj nárok nejprve uplatnil podáním doručeným Ministerstvu spravedlnosti dne 17. 12. 2019, kdy za přiměřené zadostiučinění požadoval částku 390.000 Kč. Žalovaný dospěl k závěru, že v řízení před Okresním soudem v Uherském Hradišti, sp. zn. 7 C 10/2007, bylo porušeno právo žalobce na projednání věci v přiměřené lhůtě. Ministerstvo spravedlnosti při předběžném projednání nároku dospělo k závěru, že za jeden rok řízení náleží žalobci částka odškodnění ve výši 17.000 Kč, přičemž za první dva roky náleží žalobci částka v poloviční výši. Tuto základní částku poté žalovaný zkrátil s ohledem na složitost věci o 40 %. Věc byla složitá po stránce skutkové a do určité míry i po stránce právní. Celková délka řízení ve vztahu k žalobci, který se o řízení dozvěděl dne 24. 7. 2007, kdy mu byla doručena žaloba, činila 12 let a 4 měsíce. Ze shodných tvrzení účastníků soud I. stupně zjistil průběh řízení před Okresním soudem v Uherském Hradišti pod sp. zn. 7 C 10/2007, které bylo zahájeno 18. 1. 2007 ohledně vypořádání zaniklého společného jmění manželů. Předmětem vypořádání společného jmění manželů byl soubor movitých věcí, vozidlo, majetková účast ve dvou právnických osob, podnikání bývalého manžela. Rozsudkem Okresního soudu v Uherském Hradišti, č. j. 7 C 10/2007-621, ze dne 4. 12. 2018, byly věci a hodnoty patřící do společného jmění manželů přikázány bývalému manželovi, kterému bylo uloženo vyplatit protistraně na vypořádacím podílu částku 162.500 Kč a žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení. Rozsudkem Krajského soudu v Brně, pobočka ve Zlíně, č. j. 59 Co 151/2019-669, ze dne 23. 10. 2019, byl rozsudek soudu I. stupně potvrzen a nabyl právní moci dne 26. 11. 2019. Ve věci vedené před Okresním soudem v Uherském Hradišti, sp. zn. 7 C 10/2007, rozhodovaly soudy I. a II. stupně opakovaně dvakrát, když v pořadí první rozsudek soudu I. stupně byl odvolacím soudem zrušen pro nepřezkoumatelnost a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, v pořadí druhý rozsudek soudu I. stupně byl odvolacím soudem potvrzen. Soud I. stupně shledal průtahy zejména v době po zahájení řízení do prvního jednání ve věci, které bylo nařízeno až na den 11. 3. 2011, tedy 4 roky po zahájení řízení. Celkovou délku řízení hodnotil soud I. stupně jako nepřiměřenou. Žalobce neměl podle soudu I. stupně žádný podíl na délce řízení. Řízení bylo do určité míry složité. Složitost věci zvyšovalo množství znaleckých posudků, které v řízení byly vypracovány, včetně nutnosti zpracování revizního znaleckého posudku. V řízení nebyl shledán ani zahraniční prvek, ani vyšší počet účastníků, než je obvyklé, a proto není na místě snížit přiměřené zadostiučinění pro složitost skutkovou o 40 %, ale pouze o 30 %. Řízení mělo podle názoru soudu I. stupně pro žalobce běžný význam. Jelikož bylo řízení nepřiměřeně dlouhé, došlo k porušení práva žalobce na projednání věci v přiměřené lhůtě a je tak dána odpovědnost státu za toto porušení práv žalobce. Podle stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, pro poměry České republiky je přiměřené, jestliže se základní částka, z níž se při určování výše přiměřeného zadostiučinění vychází, pohybuje v rozmezí mezi 15.000 Kč až 20.000 Kč (cca 600 až 800 EUR) za jeden rok řízení. S přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu, které se vymykají standardním situacím, je soud oprávněn přistoupit ke zvýšení či snížení základního odškodnění nad či pod jejich rámec. Ekonomická situace se podle názoru soudu I. stupně výrazně změnila. Od roku 2010 se zvýšila průměrná měsíční mzda

o 40 %. Je tak namístě vycházet z částek přibližně o 40 % vyšších. Přiměřená výše zadostiučinění by měla v této konkrétní situaci odpovídat částce 21.000 Kč až 28.000 Kč za rok řízení. Za základní částku soud I. stupně v daném případě považoval částku 25.000 Kč. První dva roky hodnotil soud I. stupně částkou o polovinu nižší. Soud I. stupně však zohlednil složitost věci a částku snížil o 30 %. Přiměřené zadostiučinění odpovídá částce 198.324 Kč. Jelikož žalobci byla již částka 115.600 Kč žalovaným zaplacená, soud výrokem I. uložil žalovanému zaplatit žalobci zbylou část 82.724 Kč, když ve zbytku žalobu výrokem II. zamítl jakožto nedůvodnou. Výše přiznaného plnění závisela na úvaze soudu. Žalobci byl přiznán nárok na náhradu nákladů řízení v částce 25.705 Kč.

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolání žalovaný. Toto odvolání směřuje do výroků I., III. napadeného rozsudku. V podstatných částech svého odvolání uvedl, že s odkazem na ustanovení § 205 odst. 1 písm. g) o. s. ř. shledává nesprávné právní posouzení ve stanovení základní částky odškodnění. Ze stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. Cpjn 206/10, vyplývá, že základní částka odškodnění činí 15.000 Kč až 20.000 Kč za jeden rok řízení. Soud I. stupně nepřilehavě zvýšil základní částku na 25.000 Kč za jeden rok řízení. Předmětem řízení bylo vypořádání společného jmění manželů. Svým významem není toto řízení natolik zásadní jako řízení opatrovnícké, trestní, o náhradu škody na zdraví. Nebylo prokázáno, že by řízení negativně zasáhlo do žalobcovy osobní sféry. Jednalo se o složité řízení, žalobce nevyužil dostupných prostředků k odstranění průtahů v řízení. Ne všechny průtahy byly zapříčiněny soudem. Pokud soud hodlal zohlednit ekonomickou realitu, tak správnější bylo zohlednit nárůst průměrné roční míry inflace, která od roku 2011 do roku 2019 činila v soudu 15,4 %, pak by posuzované rozmezí činilo 17.000 Kč až 23.000 Kč a nikoliv nárůst průměrné mzdy. Poskytnuté zadostiučinění ve výši 115.600 Kč považuje žalovaný za dostačující. Žalovaný navrhl, aby odvolací soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, případně aby odvolací soud zamítl nárok požadovaný žalobcem.
4. K podanému odvolání se písemně vyjádřil žalobce tak, že soud I. stupně přilehavě posoudil složitost případu a dospěl k závěru, že řízení bylo do určité míry složité. Řádně posoudil, že chování poškozeného (tj. žalobce) se na délce řízení výrazným způsobem neprojevalo. Správně shledal, že předmětné řízení probíhalo v celkové délce (12) let a (4) měsíců. Taktéž vyhodnotil, že řízení mělo pro žalobce běžný význam. Odůvodněný je závěr, že došlo k porušení práva žalobce na projednání věci v přiměřené lhůtě, a že je dána odpovědnost státu za toto porušení práv žalobce. Při určení výše odškodnění postupoval soud I. stupně v souladu se stanoviskem Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, a rozsudkem ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. 30 Cdo 3026/2009, a v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. III. ÚS 1320/10. Žalobce souhlasí s tím, že ekonomická realita se změnila a že při určování odškodnění je třeba vycházet z částek přibližně o 40 % vyšších, než bylo v daném stanovisku určeno, jelikož od roku 2010 se o 40 % zvýšila průměrná měsíční mzda. Kritérium růstu průměrné mzdy je více vypovídající než kritérium inflace. Jelikož dané rozpětí v příslušném řízení již neodpovídalo realitě, má žalobce za to, že soud prvního stupně postupoval správně, pokud toto rozpětí, navýšil. Řízení o vypořádání společného jmění manželů je již svou povahou citlivou záležitostí. Navrhl, aby byl napadený rozsudek ve výrocích I. a III. potvrzen a aby byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení.
5. Odvolací soud zjistil, že odvolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou, přičemž odvolání se opírá o zákonem předvídané důvody. Na podkladě takto podaného odvolání proto přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení mu předcházející.
6. Při jednání před odvolacím soudem navrhl žalobce připuštění změny návrhu, když nově požadoval také úrok z prodlení. Odvolací soud připustil změnu žaloby ve znění: Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 82.724 Kč s 10,0% ročním úrokem z prodlení od 18. 6. 2020 do zaplacení z částky 82.724 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

7. Z ustanovení § 211 o. s. ř. (s přihlédnutím k § 216 odst. 1 o. s. ř.) vyplývá, že i v odvolacím řízení lze přiměřeně použít ustanovení § 95 o. s. ř. o změně žaloby. Odvolací soud je však v tomto směru omezen (a to ustanovením § 216 odst. 2 o. s. ř.) tak, že v odvolacím řízení nemůže připustit takovou změnu žaloby, která by představovala ve skutečnosti uplatnění nového nároku. Uplatněný požadavek nárok na úrok z prodlení je příslušenstvím pohledávky a nepředstavuje v tomto řízení samostatným nárokem. Proto bylo návrhu na změně žaloby vyhověno, když výsledky dosavadního řízení mohou být podkladem pro řízení o změněném návrhu.
8. Odvolací soud dále doplnil dokazování o čtení podstatných listin ze spisu Okresního soudu v Uherském Hradišti, sp. zn. 7C 10/ 2007.
9. Z žaloby na č. l. 1-4 zjistil, že 18. 1. 2007 bylo žalobou žalobkyně Z. B. zahájeno řízení o vypořádání zaniklého společného jmění manželů. Předmětem vypořádání společného jmění manželů učinila žalobkyně soubor movitých věcí, vozidlo, majetkovou účast ve dvou právnických osob, podnikání bývalého manžela. Žaloba byla žalovanému doručena 24. 7. 2007.
10. Z usnesení č. l. 11 a usnesení č. l. 12 bylo zjištěno, že dvěma usneseními z 15. 5. 2007 byla žalobkyně jednak vyzvána k zaplacení soudního poplatku, jednak k odstranění vad žaloby.
11. Z dokladu č. l. 13 odvolací soud zjistil, že 28. 5. 2007 uhradila žalobkyně soudní poplatek.
12. Z podání č. l. 14 odvolací soud zjistil, že podáním z 28. 5. 2007 žalobkyně doplnila žalobu.
13. Z podání č. l. 18 bylo zjištěno, že podáním z 6. 8. 2007 se žalovaný vyjádřil k žalobě.
14. Z usnesení č. l. 21 vyplývá, že usnesením z 9. 4. 2009 byl žalovaný soudem I. stupně vyzván k doplnění tvrzení.
15. Z podání č. l. 23 vplynulo, že podáním z 4. 6. 2009 doplnila žalobkyně svoji žalobu.
16. Z referátu č. l. 56 vplynulo, že soud I. stupně dne 12. 6. 2009 zaslal podání žalovaného žalobkyni.
17. Z usnesení č. l. 61 bylo zjištěno, že usnesením soudu I. stupně z 3. 11. 2009 byla přibrána znalkyně z oboru ekonomika – účetnictví.
18. Z podání na č. l. 72 bylo zjištěno, že dne 11. 2. 2010 byl soudu doručen zpracovaný znalecký posudek znalkyně z oboru ekonomika – účetnictví.
19. Z usnesení č. l. 88 vplynulo, že dne 30. 6. 2010 byla znalkyni přiznána odměna a náhrada hotových výdajů.
20. Z usnesení č. l. 91 vplynulo, že dne 27. 8. 2010 byla žalobkyně vyzvána soudem I. stupně k doplnění tvrzení.
21. Z podání č. l. 102 vplynulo, že dne 26. 10. 2010 byla soudu doručena odpověď žalobkyně.
22. Z referátu č. l. 114 vplynulo, že dne 26. 10. 2010 soud zaslal výzvu žalobkyni k upřesnění tvrzení.
23. Ze zprávy č. l. 116 vyplývá, že dne 23. 11. 2010 byla doručena soudu odpověď žalobkyně.
24. Z referátu č. l. 120 vyplývá, že dne 31. 12. 2010 nařídil soud I. stupně jednání na 11. 3. 2011.
25. Ze zprávy č. l. 121 vplynulo, že dne 9. 3. 2011 doručeno soudu doplňující vyjádření žalovaného.
26. Z protokol č. l. 126-129 plyne, že dne 11. 3. 2011 bylo konáno jednání soudem I. stupně.
27. Z dotazů č. l. 130, 131, a z odpovědi č. l. 133 vyplývá, že dne 19. 4. a 3. 6. 2011 soud učinil dotaz, zda dochází k mimosoudním jednáním, bylo mu odpovězeno 19. 7. 2011, že mimosoudní jednání neprobíhají.
28. Z usnesení č. l. 134 vplynulo, že dne 19. 8. 2011 soud vyzval žalobkyni k upřesnění tvrzení.
29. Z usnesení č. l. 140 vplynulo, že žalobkyni byla prodloužena lhůta k doplnění důkazních návrhů do 15. 1. 2012.

30. Z usnesení č. l. 150, 151 vyplynulo, že usneseními z 6. 3. 2012, byli přiřazeni znalci z oboru ceny a odhady, ocenění movitých věcí a ceny a odhady, ocenění automobilu.
31. Ze znaleckého posudku na č. l. 162 bylo zjištěno, že dne 25. 5. 2012 byl zpracován znalecký posudek k ocenění ojetého osobního automobilu.
32. Ze znaleckého posudku na č. l. 175 bylo zjištěno, že dne 2. 7. 2012 byl zpracován znalecký posudek k ocenění movitých věcí.
33. Z usnesení č. l. 203, 204 bylo zjištěno, že dne 4. 7. 2012 byla přiznána znalcům odměna a náhrada hotových výdajů.
34. Z protokolu na č. l. 211-215 vyplývá, že dne 7. 11. 2012 bylo soudem konáno jednání.
35. Z referátu č. l. 217, 218, vyplývá, že ve dnech 19. 12. 2012 a 5. 3. 2013 byla žalobkyně vyzvána k doplnění tvrzení a předložení listin.
36. Z usnesení č. l. 222 vyplynulo, že dne 26. 6. 2013 byla přiřazena znalkyně z oboru ekonomika.
37. Z přípisu č. l. 235 vyplývá, že dne 12. 9. 2013 byl soudu doručen znalecký posudek.
38. Z usnesení č. l. 255 vyplývá, že dne 25. 10. 2013 byla přiznána odměna znalkyni.
39. Z referátu č. l. 261 plyne, že dne 21. 1. 2014 byl znalecký posudek rozeslán soudem I. stupně stranám.
40. Z referátu č. l. 279 bylo zjištěno, že dne 27. 2. 2014 byla znalkyně vyzvána k doplnění znaleckého posudku.
41. Z přípisu č. l. 280 vyplývá, že dne 3. 4. 2014 byl soudu I. stupně doručen dodatek ke znaleckému posudku.
42. Z usnesení č. l. 293 plyne, že dne 7. 4. 2014 byla znalkyni přiznána odměna a náhrada hotových výdajů.
43. Z protokolu č. l. 299-302 vyplývá, že dne 21. 10. 2014 bylo konáno jednání před soudem I. stupně.
44. Z protokol č. l. 307 vyplývá, že dne 6. 1. 2015 bylo konáno jednání před soudem I. stupně.
45. Z protokolu č. l. 314-316 vyplývá, že dne 20. 1. 2015 bylo konáno jednání I. stupně.
46. Z rozsudku č. l. 319-324 vyplývá, že dne 20. 1. 2015 byl vynesena rozsudek soudem I. stupně.
47. Z odvolání č. l. 326, 330 plyne, že dne 4. 5. 2015 a 13. 5. 2015 bylo podáno odvolání žalovaným a žalobkyní proti rozsudku soudu I. stupně.
48. Z usnesení č. l. 331, 332, 335 plyne, že dne 13. 8. 2015 byla žalobkyně vyzvána k odstranění vad odvolání a žalovaný byl vyzván k zaplacení soudního poplatku. Dne 1. 10. 2015 bylo usnesení o výzvě k zaplacení soudního poplatku zrušeno a znovu byla dána výzva k zaplacení soudního poplatku.
49. Z předkládací zprávy č. l. 337, 338 bylo zjištěno, že dne 4. 12. 2015 byla obě odvolání předložena odvolacímu soudu.
50. Z doplnění odvolání č. l. 343-347 vyplývá, že dne 16. 5. 2016 doplnila žalobkyně odvolání.
51. Z protokolu č. l. 350-351 vyplývá, že dne 18. 5. 2016 bylo konáno jednání před odvolacím soudem.
52. Z žádosti č. l. 354 vyplynulo, že dne 21. 6. 2016 se odvolací soud dotazoval na výsledek mimosoudních jednání.
53. Ze zprávy č. l. 357 vyplývá, že dne 22. 6. 2016 žalobkyně sdělila, že k dohodě mezi účastníky nedošlo.

54. Z usnesení č. l. 360-367 bylo zjištěno, že usnesením odvolacího soudu ze dne 19. 8. 2016 byl rozsudek soudu I. stupně zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení, mj. pro nepřezkoumatelnost.
55. Z protokolu č. l. 368-369 vyplývá, že dne 13. 1. 2017 bylo konáno jednání před soudem I. stupně.
56. Z protokolu č. l. 371-373 vyplývá, že dne 31. 1. 2017 bylo konáno jednání před soudem I. stupně.
57. Z usnesení č. l. 381 vyplynulo, že dne 13. 4. 2017 byl soudem I. stupně ustanoven k vypracování znaleckého posudku znalecký ústav z oboru ekonomika.
58. Z usnesení č. l. 386 vyplývá, že dne 13. 7. 2017 byla soudem I. stupně přiznána znaleckému ústavu záloha na vypracování znaleckého posudku.
59. Z protokolu č. l. 393-394 vyplývá, že dne 27. 12. 2017 byl soudem I. stupně doručen vypracovaný znalecký posudek.
60. Z usnesení č. l. 574-575 bylo zjištěno, že dne 2. 3. 2018 bylo soudem I. stupně rozhodnuto o odměně za podaný znalecký posudek.
61. Z předkládací zpráva č. l. 586 vyplynulo, že dne 20. 6. 2018 bylo odvolacímu soudu předloženo odvolání proti usnesení o odměně za znalecký posudek.
62. Z usnesení č. l. 588-592 vyplývá, že dne 31. 7. 2018 bylo odvolacím soudem rozhodnuto o odvolání proti usnesení o odměně za znalecký posudek.
63. Z protokolu č. l. 594-602 vyplývá, že dne 6. 11. 2018 bylo soudem I. stupně konáno jednání.
64. Z usnesení č. l. 614-615 plyne, že 16. 11. 2018 bylo rozhodnuto soudem I. stupně o znalečném.
65. Z protokolu č. l. 618-619 vyplývá, že dne 4. 12. 2018 bylo soudem I. stupně konáno jednání.
66. Z rozsudku č. l. 621-625 bylo zjištěno, že dne 4. 12. 2018 byl vynesena rozsudek soudu I. stupně.
67. Z odvolání č. l. 627 vyplývá, že dne 13. 12. 2018 bylo soudem I. stupně doručeno odvolání žalobkyně.
68. Z usnesení č. l. 629 vyplynulo, že dne 4. 2. 2019 vydal soud I. stupně opravné usnesení.
69. Z odvolání č. l. 630-632 vyplynulo, že dne 21. 2. 2019 bylo soudem I. stupně doručeno odvolání žalovaného.
70. Z usnesení č. l. 641 vyplývá, že dne 5. 3. 2019 vyzval soud I. stupně žalobkyni k zaplacení soudního poplatku z odvolání.
71. Z žádosti č. l. 644, námitky č. l. 646, vyplynulo, že dne 26. 3. 2019 doručila žalobkyně soudu I. stupně žádost o osvobození od soudních poplatků, současně podala námitky proti usnesení vyšší soudní úřednice o výzvě k zaplacení soudního poplatku.
72. Z usnesení č. l. 647, 648 bylo zjištěno, že dne 16. 4. 2019 bylo potvrzeno usnesení vyšší soudní úřednice. Dne 23. 5. 2018 bylo rozhodnuto, že žalobkyni se nepřiznává osvobození od soudních poplatků.
73. Z předkládací zprávy č. l. 649, 650 vyplývá, že dne 1. 7. 2019 byla odvolání předložena odvolacímu soudu.
74. Z usnesení č. l. 652-653 vyplývá, že dne 3. 7. 2019 bylo odvolacím soudem potvrzeno usnesení soudu I. stupně z č. l. 614.
75. Z protokolu č. l. 661-663 bylo zjištěno, že dne 23. 10. 2019 bylo konáno jednání před odvolacím soudem.
76. Z usnesení č. l. 666-667 vyplývá, že dne 23. 10. 2019 bylo odvolacím soudem rozhodnuto o znalečném.

77. Z rozsudek č. I. 669-674 bylo zjištěno, že dne 23. 10. 2019 bylo rozhodnuto odvolacím soudem tak, že rozsudek soudu I. stupně byl ve výrocích I. a II. potvrzeno a ve výrocích III. a IV. změněn. Rozsudek odvolacího soudu nabyl právní moci 26. 11. 2019.
78. Odvolací soud dále doplnil dokazování čtením výkazu statistického sledování, z něhož vyplývá výše průměrné roční inflace v letech 2000-2020. Z tohoto dokumentu zjistil odvolací soud průměrnou roční míru inflace v České republice v uvedeném období.
79. Podle § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.
80. Podle § 31a zákona č. 82/1998 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu (odst. 1). Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlídně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo (odst. 2). V případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlídně se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k
- a) celkové délce řízení,
  - b) složitosti řízení,
  - c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení,
  - d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a významu předmětu řízení pro poškozeného (odst. 3).
81. Nejvyšší soud sjednotil postup soudů v otázce výkladu § 13 odst. 1 věta druhá a třetí a § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. stanoviskem občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, uveřejněným pod č. 58/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „Stanovisko“).
82. Účelem náhrady nemajetkové újmy způsobené nepřiměřeně dlouhým řízením, které představuje nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 věta druhá a třetí zákona č. 82/1998 Sb., je kompenzace stavu nejistoty, do níž byl poškozený v důsledku nepřiměřeně dlouze vedeného řízení uveden a v níž byl tak udržován (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4336/2010).
83. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu I. stupně při posouzení celkové délky řízení, že řízením vedeným před Okresním soudem v Uherském Hradišti, sp. zn. 7 C 10/2007, bylo porušeno právo žalobce na projednání věci v přiměřené lhůtě. Soud I. stupně správně dovodil, že celková délka řízení ve vztahu k žalobci, který se o řízení dozvěděl dne 24. 7. 2007, kdy mu byla doručena žaloba, činila 12 let a 4 měsíce a že tato délka řízení je nepřiměřená. Žalobci tak vzniklo právo na odškodnění podle zákona č. 82/1998 Sb. Jelikož P.B. byl v původním řízení žalovaným, soud I. stupně správně počátek řízení pro něj spojil s okamžikem, kdy mu byla doručena žaloba. Správně také konec řízení spojoval s právní mocí posledního meritorního rozhodnutí.
84. V rámci složitosti řízení soud I. stupně správně zohlednil, že řízení probíhalo před soudem I. stupně i před soudem odvolacím, jakož i skutečnost, že soud I. stupně i odvolací soud rozhodovaly dvakrát. Zohlednil také složitost skutkovou, potřebu znaleckých posudků, včetně výtvarného znalece a potřeby revizního znaleckého zkoumání.

85. Je třeba přisvědčit soudu I. stupně v tom, že chování samotného poškozeného nemělo negativní vliv na délku řízení, neboť nebylo zjištěno jeho chování obstrukčního charakteru, ani nečinnost na jeho straně.
86. V této souvislosti nelze přisvědčit odvolacím námitkám žalovaného. Nevyužití prostředků vedoucích k odstranění průtahů totiž nelze poškozenému vytýkat ani v rámci kritéria významu řízení pro účastníka, neboť je nelze kvalifikovat jako absenci zájmu účastníka o rychlé vyřízení jeho věci (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3412/2011).
87. Jde-li o postup soudu v rámci řízení vedeného u Okresního soudu v Uherském Hradišti pod sp. zn. 7 C 10/2007, je třeba vycházet z žádoucího postupu tak, jak je vylíčen v § 6 o. s. ř, podle něhož v řízení postupuje soud v součinnosti se všemi účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly spolehlivě zjištěny. V té souvislosti soud I. stupně důvodně zjistil porušení práva účastníka na přiměřenou délku řízení, mj. v souvislosti s pochybeními ze strany soudu, které soud I. stupně posoudil jako průtahy. Průtahy v soudním řízení je třeba posoudit individuálně. Za průtah je možno označit nedůvodnou nečinnost trvající déle než měsíc, což platí právě pro řízení před soudem I. stupně. Případem pochybení soudu je také situace, kterou zjistil soud I. stupně v této konkrétní věci, a to zrušení rozhodnutí soudu I. stupně z důvodu jeho nepřízvučnosti (srov. přiměřeně právní závěry obsažené ve stanovisku občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, sp. zn. Cpjn 206/2010, přijatém dne 13. 4. 2011).
88. Soud I. stupně se zabýval také kritériem významu řízení pro poškozeného. Správně vzal v úvahu, že majetkové spory lze obecně hodnotit jako mající standardní význam pro účastníky řízení, což nevede ani ke zvýšení, ani ke snížení základní částky odškodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2012, sp. zn. 30 Cdo 692/2012). Judikatura dovodila zvýšený význam předmětu řízení ve vztahu k podnikání, a to pouze v případě, kdy má předmět řízení přímý dopad na to, zda si poškozený bude moci podnikáním zajistit obživu (nejde tedy o běžné podnikatelské věci) - k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2011, sp. zn. 30 Cdo 3340/2011, dále rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1698/2014.
89. Porušení práva účastníka na projednání věci v přiměřené lhůtě samo o sobě zakládá vyvratitelnou domněnku v tom směru, že jím byla způsobena žalobci nemajetková újma, za kterou mu náleží přiměřené zadostiučnění ve smyslu ustanovení § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. 30 Cdo 958/2009).
90. Tvrzení poškozeného jsou podstatná pro posouzení intenzity újmy, které musí odpovídat forma a případně výše zadostiučnění.
91. Pokud jde o samotnou výši odškodnění, je třeba učinit následující závěry.
92. Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu 13. 4. 2011 sjednotilo judikaturu v otázce odškodňování za nepřiměřeně dlouhé průtahy v řízení, a to mj. v případě soudních řízení. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že pro poměry České republiky je přiměřené, jestliže se základní částka, z níž se při určování výše přiměřeného zadostiučnění vychází, pohybuje v rozmezí mezi 15.000 Kč až 20.000 Kč (cca 600 až 800 EUR) za jeden rok řízení (srov. přiměřeně právní závěry obsažené ve stanovisku občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, sp. zn. Cpjn 206/2010, přijatém dne 13. 4. 2011). Nejvyšší soud tímto nastínil ke sjednocení soudní praxe určitý model posuzování, podle něhož by soudy v České republice měly postupovat při určování výše přiměřeného zadostiučnění. Bude vždy na soudech nižších stupňů, aby své úvahy při stanovování výše přiměřeného zadostiučnění podrobily tomuto posuzování, jasně uváděly zohlednění jednotlivých kritérií a vyjadřovaly postup, na základě kterého k dané částce dospěly.
93. K názoru soudu I. stupně ohledně zohlednění nárůstu průměrné mzdy je zapotřebí uvést, že stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, sp. zn. Cpjn 206/2010,

přijaté dne 13. 4. 2011, nevychází z výše hrubé mzdy, ale z výše odškodnění v Euro, které přiznává ve svých rozhodnutích Evropský soud pro lidská práva. Tento soud v řízeních ve věcech proti České republice přiznává v průměru kolem 5.000 EUR a ze zohlednění případů, za které Evropský soud pro lidská práva přiznal odškodnění za nepřiměřenou délku řízení, vychází právě uvedené stanovisko.

94. Při stanovení základní částky hraje zásadní roli celková doba řízení. Bylo-li řízení extrémně dlouhé a jeho délka byla násobně delší, než bylo možno vzhledem k okolnostem případu očekávat, bude se přiznaná částka za příslušný časový úsek blížit horní hranici výše uvedených intervalů.
95. V této konkrétní věci pak dospěl odvolací soud k právnímu závěru, že řízení bylo extrémně dlouhé a jeho délka přesahující 12 let byla násobně delší, než bylo možno vzhledem k okolnostem případu očekávat.
96. Za takových okolností je namístě i s přihlédnutím k právnímu názoru vyslovenému v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2011, sp. zn. 30 Cdo 1320/2011, stanovit základní částku náhrady za jeden rok až do výše 20.000 Kč. V této konkrétní věci dospěl odvolací soud k závěru, že jsou důvody s přihlédnutím k délce řízení ve vztahu ke konkrétním okolnostem věci, stanovit základní částku za jeden rok ve výši 19.500 Kč, tj. v částce, jakou jako konečnou částkou odškodnění za rok řízení požaduje žalobce. V této výši základního odškodnění se promítá také navýšení cen v důsledku inflace v době od vydání uvedeného stanoviska, stejně jako růst hrubé průměrné mzdy, kdy tento ukazatel sám o sobě nemá dostatečnou relevanci ve vztahu ke konkrétním poměrům konkrétního žadatele, jehož je nutno odškodnit v tomto konkrétním případě.
97. Jakékoliv řízení vždy nějakou dobu trvá. Bylo by nesprávné, jestliže by i počáteční doba řízení (kterou by bylo možno považovat ještě za přiměřenou) byla odškodňována ve stejné výši jako doba jí přesahující. Pro účely vypořádání se s touto problematikou tak Nejvyšší soud pokládá za rozumné, jestliže první dva roky řízení (resp. prvních 24 měsíců) budou ohodnoceny částkou o polovinu nižší.
98. Toto pravidlo aplikoval v této konkrétní věci také odvolací soud.
99. Řízení trvalo pro poškozeného žalobce 12 let a 4 měsíce.
100. U 12 let a 4 měsíce trvajících řízení je základní částka náhrady 221.000 Kč (při roční základní výši odškodnění 19.500 Kč, s tím, že za první dva roky činí základní výše odškodnění 9.750 Kč za rok trvání řízení).
101. Řízení probíhalo na dvou stupních soudní soustavy, a to u obou stupňů opakovaně, každý stupeň dvakrát. Proto je třeba z důvodu jeho složitosti odečíst 30 %.
102. Navíc řízení bylo skutkově složité a do jisté míry i právně složité, neboť v něm bylo zapotřebí vypracovat více znaleckých posudků, mj. k vyčíslení hodnoty obchodních podílů a ocenění podnikání žalobce. Bylo zapotřebí přistoupit k reviznímu znaleckému zkoumání. Navíc pravidla vypořádání podnikání činí každé řízení o vypořádání společného jmění manželů právně obtížnějším. Proto je třeba odečíst dalších 10 %.
103. Majetkové spory lze obecně hodnotit jako mající standardní význam pro účastníky řízení, což nevede ani ke zvýšení, ani ke snížení základní částky odškodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2012, sp. zn. 30 Cdo 692/2012). Řízení o vypořádání zaniklého společného jmění manželů je obecně majetkovým sporem. Vzhledem k výše částky, kterou byl poškozený povinen zaplatit protistraně, se nejednalo o spor, který by měl vliv na vlastní existenci podnikání.
104. Řízení bylo stíženo průtahy. Za průtah je zapotřebí považovat nedůvodnou nečinnost trvající déle než 1 měsíc, a to před soudem I. stupně. Z nesporných tvrzení mezi účastníky vyplynulo, že soud I. stupně nečinil úkony vždy ve lhůtě do 1 měsíce. Soud I. stupně v té souvislosti konstatoval

průtahy v řízení zejména v úvodní fázi řízení, kdy první jednání bylo nařízeno až po 4 letech od nápadu věci na soud. Proto je třeba navýšit odškodnění o dalších 10 %. K průtahům došlo v řízení zejména v době od 18. 1. 2007 do 15. 5. 2007 od 6. 8. 2007 do 9. 4. 2009, od 12. 6. 2009 do 3. 11. 2009, od 11. 2. 2010 do 30. 6. 2010 od 7. 4. 2014 do 21. 10. 2014.

105. Soud I. stupně dále konstatoval, že v průběhu řízení byl časově první rozsudek soudu I. stupně ve věci samé zrušen odvolacím soudem pro nepřezkoumatelnost. Toto je třeba kvalifikovat jako pochybení, které se projevuje v navýšení odškodnění. Proto je třeba navýšit odškodnění o 5 %.
106. V průběhu řízení nebylo soudem I. stupně zjištěno, že by se na délce řízení podílel poškozený obstrukcemi.
107. Celkem je tedy třeba základní částku odškodnění modifikovat takto: $-30\%-10\%+10\%+5\% = -25\%$.
108. Výše odškodnění tak bude představovat částka 165.750 Kč.
109. Poškozenému již bylo v rámci předběžného projednání nároku vyplaceno jako odškodnění částka 115.600 Kč.
110. Nárok žalobce je tak důvodný co do částky 50.150 Kč.
111. Žalobce dále požadoval také úrok z prodlení. Přiznání úroku z prodlení z částky 50.150 Kč je namísto s odkazem na ustanovení § 1970 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., přičemž výše úroku z prodlení vyplývá z ustanovení § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Při určení počátku prodlení bylo zapotřebí vyjít z toho, že dne 17. 12. 2019 uplatnil žalobce nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění jako náhradu nemateriální újmy z titulu nepřiměřené délky řízení u Ministerstva spravedlnosti, přičemž ve lhůtě šesti měsíců od uplatnění nároku (§ 15 zákona č. 82/1998 Sb.), nedošlo k uspokojení nyní projednávané části nároku žalobce. Od 18. 6. 2020 tak žalobce důvodně požaduje přiznání úroku z prodlení.
112. Za těchto okolností přistoupil odvolací soud ke změně napadeného rozhodnutí v odvoláním napadeném výroku I. ve smyslu ustanovení § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř.
113. Žalovanému byla uložena povinnost zaplatit žalobci 50.150 Kč s 10,0% ročním úrokem z prodlení z částky 50.150 Kč od 18. 6. 2020 do zaplacení. Naproti tomu byla žaloba žalobce zamítnuta v části, v níž se žalobce domáhal, aby mu žalovaný zaplatil 32.754 Kč s 10 % ročním úrokem z prodlení od 18. 6. 2020 do zaplacen z částky 32.754 Kč.
114. O náhradě nákladů řízení rozhodl odvolací soud v souladu s ustanovením § 142 odst. 3 o. s. ř., § 224 odst. 1, 2 o. s. ř. Žalobce nebyl co do výše požadovaného nároku plně úspěšný, stejně tak do části příslušenství. Z právního názoru vysloveného v nálezů Ústavního soudu ČR, sp. zn. I. ÚS 799/20, ze dne 11. 8. 2020, však vyplynulo, že v případě, že žalobce ve sporu o přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu prokáže základ svého nároku (existenci nemajetkové újmy způsobené při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem), avšak přiměřené zadostiučinění mu posléze není přiznáno v plně žalované výši, uplatní se při rozhodování o náhradě nákladů řízení § 142 odst. 3 občanského soudního řádu, umožňující přiznat i částečně úspěšnému žalobci náhradu nákladů řízení v plném rozsahu, záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na úvaze soudu. Pokud by obecný soud tento výklad nerespektoval a o náhradě nákladů řízení v takovém případě rozhodl podle § 142 odst. 2 občanského soudního řádu, porušil by právo žalobce na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
115. K účelně vynaloženým nákladům žalobce náleží zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000 Kč a náklady právního zastoupení. K účelně vynaloženým úkonům právní služby náleží:
  - převzetí a příprava právního zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.),
  - podání žaloby (§ 11 odst. 1 písm. d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.),

- účast u jednání soudu I. stupně 5. 1. 2021 (§ 11 odst. 1 písm. g/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.),
  - vyjádření k podanému odvolání (§ 11 odst. 1 písm. k/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.),
  - účast u jednání odvolacího soudu (§ 11 odst. 1 písm. k/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.).
116. Ve věci určení tarifní hodnoty v případech řízení o zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným výkonem veřejné moci (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013, nebo ze dne 26. 5. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1791/2015), je příléhavé aplikovat ustanovení § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb. Odměna advokáta se proto v projednávané věci vypočte z paušální tarifní hodnoty 50.000 Kč. Výše odměny činí podle § 7 bod 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb. 3.100 Kč za každý z těchto pěti úkonů právní služby, tj. celkem 15.500 Kč.
117. K nákladům právního zastoupení dále náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý ze shora uvedených pěti úkonů právní služby podle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., tj. 1.500 Kč.
118. Dále náleží žalobci náhrada za ztrátu času svého právního zástupce za cestu k jednání soudu I. stupně a zpět dne 5. 1. 2021, za celkem 4 započaté půlhodiny po 100 Kč, tj. 400 Kč.
119. Dále náleží žalobci náhrada cestovného za cestu ze Zlína k Okresnímu soudu v Uherském Hradišti a zpět osobním vozidlem zn. Škoda Octavia Combi, r. z. XXXXX, s kombinovanou spotřebou 4,0 l nafty/100 km, ujeto 56 km, při základní sazbě náhrady 4,40 Kč za 1 km podle § 1 písm. b/ vyhlášky č. 589/2020 Sb., tj. celkem 246,60 Kč a při ceně pohonné hmoty motorová nafta podle § 4 písm. c) vyhlášky č. 589/2020 Sb., 27,20 Kč za 1 litr, 61 Kč. Cestovné celkem činí 307,60 Kč.
120. Dále náleží žalobci náhrada za DPH podle § 137 odst. 3 o. s. ř. ve výši 21 % ze všech shora uvedených částek, tj. z částky 17.706,60 Kč.
121. Celkovou částku náhrady nákladů řízení ve výši 21.426,20 Kč je žalovaný povinen zaplatit k rukám zástupce žalobce podle § 149 odst. 1 o. s. ř.
122. Lhůta k plnění byla určena podle § 160 odst. 1 o. s. ř., když nebyly zjištěny důvody pro její prodloužení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky do dvou měsíců od jeho doručení, a to u Okresního soudu v Uherském Hradišti, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Nebudou-li povinnosti stanovené tímto rozsudkem plněny včas a dobrovolně, může se oprávněný domáhat soudního výkonu rozhodnutí nebo nařízení exekuce.

Zlín 10. srpna 2021

JUDr. Jiří Rezek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Rypková.

